

F55
nim. 2
s. 32

Tartu Ülikool

Tartu "ülikooli" valituse ning "ülikooli"
nõunogu ja valituse moodustatud ko-
misjonide protokollid ja vägibollid pro-
tokollidest. Masinavirja käsitöölise
märkmetega.

7. sept. 1934 - 1938.

72.

Väljavõtte Tartu Ülikooli koosoleku protokollist
7.septembrist 1934 a. Ülikooli majanduslikkude küsimuste asjus.

Päevakorra punkt Nr.19.	O t s u s												
1935/36 a. riigisummade eelarve täiendamise küsimus.	Majandusekomisjoni ettepanek. 1935/36 a. riigisummade eelarvet suurendada täiendavalt järgmiste summade võrra: <table><tr><td>§ 1 a</td><td>Kr. 4000</td><td>võrra</td></tr><tr><td>§ 1 c</td><td>" 2000</td><td>"</td></tr><tr><td>§ 3 b</td><td>" 300</td><td>"</td></tr><tr><td>§ 39</td><td>" 5000</td><td>"</td></tr></table> seega kokku Kr.11.300 võrra. Ülikooli Valitsus otsus: Ühineda.	§ 1 a	Kr. 4000	võrra	§ 1 c	" 2000	"	§ 3 b	" 300	"	§ 39	" 5000	"
§ 1 a	Kr. 4000	võrra											
§ 1 c	" 2000	"											
§ 3 b	" 300	"											
§ 39	" 5000	"											

Väljavõtte õige:
Ülikooli majand.sekretär: J.Pommer.

Eelarve koostamine - erit. vahelalt: 1) raamatukogus; 2) õppevahendite. 2 tähtsat eluavat
Raamatukogus: a) üldine korjamine, b) väliselt, c) kroonikurssi laenu (pearaamatukogu vlg 24. vvv)
Väliselt: puuduvad mitmed asjad.
Võrre: väikesed, kontakt, uuringud.
Kui palastamatult pole ka Baku ülikooli ja muud
Üldine palastamatult veel puudub kahe kätt. mja.
Olipõrd kuni parandamist.

Soovitustel:
a) üldi majand. seadus. parandus - võimalus.
b) peapalga laenuist ampasuse tõusmisel.
c) üldine ümberkorraldus ja sellel põhinev
üldine eelarve juurdeamine.

Skuremat rõhku just nend.

Ettepanek: kutsuda õppevahendite komisjoni
jelle ulatus, nagu see on enne ülikooli
üldise korjamine.

b) kosta raamatukogu raamatute ostu
krediiti 50%.

Kui palju v. j. st. ?
O. l. r. 11.
Õppemaksu juur. !

P R O T O K O L L

Ülikooli Valitsuse poolt 13. augustil 1937 määratud komisjoni istungi kohta Ülikooli teenistujate laste õpemaksust vabastamise asjus.

Allakirjutatud liikmete koosolles, komisjon otsustas Riigikontrolli revisjoniaktis 18.V - 15.VI 37 tõusetatud küsimuse kohta seletada järgmist.

I. Nagu vastavast revisjoniaktist nähtub, Riigikontrolli esindajad on arvamisel, et Ülikooli Nõukogu poolt 30.IX 30 vastu võetud ja 28.V 35 muudetud Määrused üliõpilaste vabastamise kohta õpemaksust olevat Ülikooliseaduse vastu ses osas, mis puutub Ülikooli teenistujate lastesse. Tutvunud kogu asjasse kuuluv materjaliga ja uurinud eeskätt Ülikooliseaduse ja õpemaksust vabastamise määruse sellekohaseid norme, komisjon konstateeris

1) seda, et ses küsimuses arvesse tulev Ülikooliseaduse 83. § on oma loomult nn. dispensnormide paragraaf, s.o. selline paragraaf, mis käsitleb erandlikke soodustusi,

2) komisjon konstateeris, et võimaldatavad dispensid ehk erandlikud soodustused on kaht liiki: ühed soodustused, mis on väljendatud mainitud paragraafi esimeses lauses, käivad kehvemate üliõpilaste kohta ja sisalduvad üksnes õpemaksust vabastamises. Teised soodustused, mis on väljendatud sama paragraafi teises lauses, võimaldatakse "toetustena" ükskõik millistele üliõpilastele Ülikooli erisummade või seks otstarbeks Ülikoolile annetatud sihtsummade arvel,

3) komisjon pidas vajalikuks seletada, et avalikõiguslikult tuleb toetustena mõista igasuguseid erandlikke soodustusi, seega mitte üksnes Ülikoolikassast kellelegi maksetavat konkreetset rahasummat, vaid ka kelleltki laekamata jäetavat maksu jne, järelikult muu seas ka õpemaksust vabastamist.

Nende konstateeringute alusel komisjon leidis, et Ülikooli teenistujate laste õpemaksust vabastamine ning ühtlasi ka vastav määrus on sisuliselt täiesti kokkukõlas Ülikooliseaduse 83. §-i teise lausega.

II. Teiselt poolt leidis komisjon, et mainitud määrusest Ülikooli teenistujate laste kohta käiv 2. §-i märkus 3 ei võiks jääda kehtima märkusena, sest see §2 konkretiseerib üksnes Ülikooliseaduse 83. §-i esimest lauset, mis käib ainult kehvemate üliõpilaste kohta. Mainitud märkus 3 tekitab arvamuse, nagu oleks määruseandja ekslikult lugenud ka Ülikooli teenistujate lapsed kehvemate üliõpilaste kategooriasse. See aga ei saa olla õige, sest Ülikooliseaduse mõttes Ülikooli teenistujate laste mõistet ei või identifitseerida kehvemate laste mõistega. Komisjoni arvates tuleb Määrustest §2 märkus 3 kustutada ja tema tekst paigutada Määrustesse iseseisva paragraafina.

Elivõõli Ühistuse poolt 13. aug. 1937 määratud komisjoni istungi kohta Elivõõli teenistajate laste õpemasinade vabastamiskajus.

Alakirjutanud liikmete kaaskoos, komisjoni istungi lugemisele, revisjoniartisi 18. V - 15. VI 37 tõuselaste käsikirjade kohta järgmist.

I Nagu vastavast revisjoniartisi nähtud, Revisjoniartisi esindajad on arvanud, nagu oleks Elivõõli Ühistuse poolt 30. IX 1930 vastu võetud ja 28. V 1935 muudetud Määrusest üliõpilaste vabastamise kohta õpemasinade Elivõõli ühistuse vastu see osas, mis puutub Elivõõli teenistajate lastesse. Tutvunud kõige suuremalt määral ja suurimast arvust Elivõõli ühistuse ja õpemasinade vabastamise määruse kohta, komisjoni konstatatsioon

1) seda, et see kindel arvust tuleb Elivõõli ühistuse 83. § on oma loomult nn. dispensnormide paragraaf, s.o. selline paragraaf, mis käsitleb erandlikke sordustusi;

2) komisjoni konstatatsioon, et võimalikest dispensid ehk erandlikud sordustused on kaht lüki: üks sordustused, mis on väljendatud mainitud paragraafi esimeses lauses, käivad kehtivate üliõpilaste kohta ja sisalduvad õpemasinade vabastamises. Teised sordustused, mis on väljendatud sama paragraafi teises lauses, võimalikult "toetustena" üliõpilastele Elivõõli ühistuse või Elivõõli ühistuse annetatud sõltumatu arvust.

3) komisjoni järelevalveks tuleb, et "toetustena" tuleb mõista, igasugused erandlikud sordustused, seega mitte üksnes Elivõõli ühistuse kellelegi makstavad konkretsed rahavahetused, vaid ka kellelegi laenukannat jätavad maa ja muid elust laadi sordustused, järelikult ka õpemasinade vabastamist.

Kõrde konstatatsioonide alusel komisjoni leidis, et Elivõõli teenistajate laste õpemasinade vabastamine on riiklikult korraldus, Elivõõli ühistuse 83. §-i teise lausega ning vastas määruse korraldusele, kaasa.

II. Teisel poolt leidis komisjon, et ~~See~~ § 2 määruse 3 Määrusest üliõpilaste vabastamise kohta õpemasinade, mis käsitleb Elivõõli teenistajate laste kohta, ei võiks ~~antud~~ ^{antud} ~~kajal~~ ^{särgi} mitte jätta kehtima määruse, sest see § 2 konkreetne Elivõõli ühistuse 83. §-i esimest lauset, mis puutub kehtivate üliõpilastele. Mainitud määruse 3 kirjeldab arvanud, nagu oleks määruseantaja lugenud ka Elivõõli teenistajate laste kehtivate üliõpilaste kategooriasse. See aga ei ole tõge, sest Elivõõli ühistuse mõtte Elivõõli teenistajate laste mõtet ei saa isegi lähendada kehtivate laste mõttega. Komisjoni arvates tuleb Määrusest § 2 määruse 3 kustutada ja tema teksti parandada Määrusest reserva paragraafina.

fi nr.54),välja arvatud ära kirjad dokumentidest,mille algkirjad vähema tem-
pelmaksu allakäivad,milliste ära kirju peab tempelmaksustama samal määral
kui algkirju,2)kui ära kirjad otsustest,määrustest,raamatutest,registritest
ja igasugustest asjaajamise paberitest riigi- ja omavalitsusasutiste või
nende ametnikkude poolt välja antakse eraisikutele või -asutistele(Tariifi
nr.12),ja 3)kui ära kirjad,ükskõik missugustest paberitest,tõestatakse riigi-
ja omavalitsusasutiste või nende ametnikkude poolt(Tariifi nr.11 lit.B)...
Järelikult tuleks ka ära kirjadelt,mis asjaosalised ise tõestavad ja algkir-
jade asemele kohtutoimetuste juurde esitavad,tempelmaksu 50 sendi suuruses
igalt poognalt,kuid mitte rohkem kui algkirjalt,võtta ainult siis,kui need
ära kirjad on tehtud tariifi II osas loendatud tempelmaksustamisele kuulu-
vatest varanduslikest aktidest ja dokumentidest,kuna muudel juhtudel (niisuguse maksu võtmiseks seaduslik alus."

Sellesisulise,puhtkasuistlikule argumentatsioonile rajatud interpreteer-
inguga ei või nõustuda ei haldusõiguse ega ka finantsõiguse vaatekohast.
Ära kirjade tõestamise toiming on haldusakt,olgu tõestajaiks haldus- või koh-
tuasutised.Ära kirjade tõestamist eraisikute eneste poolt ei tunne ei teooria
ega dogma üldse mitte.See väide naaldub eeskätt just TeS enese sättele ja
TeS tariifipõhimõttele."Ära kirjade tõestamised kodanikkude eneste poolt"
pole kehtiva õiguse mõttes üldse mitte tõestamised,vaid erandid tõestamise
üldpõhimõttest.Erandeid aga ei tule mitte kasuistlikel kaalutlusil ega õigus
poliitilisil motiivil oletada ega ka mitte eksteensiivselt interpreteerida.
Kodanikkude poolt"tõestatud"ära kirjade tõestajaiks on kohus juhtudel,mil
nad esitatakse temale ühesalgkirjaga,mis pärast võetakse tagasi.-Sent.cit.
oleks saanud õige tõlgendusliku lähtekoha,kui ta oleks "kirjandusena"kasu-
tanud RK.Prot,1928,VI istungjärg,lg 76 jj.,127 jj.,Lisad 15 jj.-Vt.maksun-
dusõiguslike tõlgenduspõhimõtete kohta üksikasjalisemalt Juhan Vaabel,
Eesti riigi-maksundusõiguse põhiprobleeme,Riigi-maksundusõiguse normistiku
ehitus ja rakendus,Tartu 1934,lk.170 jj.

604.Tariifi 54.-RT 1935,43,433,V.

605.Ib.-RT 1935,43,433,V.

606.Tariifi 2.-RT 1935,43,433,V.

607.Tariifi 52.-Üld- ehk üldversaalvolitusi,milledelt tempelmaks on 2
krooni,võidakse teatavasti anda ainult käitiste,ettevõtete ja varade üldiseks
haldamiseks.Kohtulikes asjus nad on võrdsed kogu- ehk generaallvolitustele.

608.TeS §10.-RT 1932,88,676.-Nii ka ÜldKT 1935,9:"...ühise administra-
tiivkaebuse puhul mitme isiku poolt tuleb kohtulõivu ja revisjonimaksu nõu-
da ühekordselt juhtumil,kui kaebuse aineks on ühise ja lahutamata huvi kait-
semine.Taotleb aga iga kaebaja ühises kaebuses oma erihuvi rahuldamist,siis
tuleb nõuda kaebuste esitamist eraldi ühes eraldi maksudega igalt kaebajalt."

609.AKK ms 1932,§36 jj.

610.AKK ms 1929,§112 p.1.

[illegible]

590. Res litigiosa kui haldusprotsessuaalse kontseptsiooni kohta vt. lähemalt Kunze, op.cit., lk. 74 jj.

591. Haldusaktide toimejõu kohta vt. lähemalt Teooria, lk. 252 jj.

592. Vt. AKK ms 1929, §11¹. - Vrd. ka AKK §12, mis ses küsimuses ei evi küll normatiivset tähtsust.

593. AKK §13: "Kaebtuse sisseandmine kohtule ei takista iseenesest mitte otsuse, määruse jne. täitmist, mille vastu kaebtus tõstetud ~~peale kaebuse esitamise~~."

594. AMS §86 jj., kui eriseadused ei määra teisiti.

595. AKK ms 1932, §36.*

596. Ib., teine lõigend. - Mitte aga kaebuse tagasivõtmisel.

597. Kohtutegelus on seni olnud teisel vaatekohal.

598. Vt. TõS lisa, RT 1928, 45, 262. - 1932, 88, 676, III.

599. TõS §5. Lisadena esitatavate raamatupidamise raamatute leheküljed võivad olla suuremad eeltähendatud määrast.

600. TõS lisa, I, 2. - ÜldkõT 1929, 2 või ÜldkõT 1929, 28 (Valge, 1930, lk. 176 j. või õigus 1929, 7, lk. 239 j.).

601. Sent.cit., ib.

Algkirja asemel lisana esitatav tõestamata ära kiri mittevaranduslikust dokumendist tuleb peale tavalise kahekümnesendise tempelmargi veel tempelmargistada 50 sendi määral + 20 sendi määral tagasivõetava algkirja arvel, igalt poognalt. ⁶⁰² Tõestamata ära kiri varanduslikust aktist või dokumendist tempelmargistatakse samal põhimõttel, ent igal juhul mitte rohkemalt kui vastav algkiri. ⁶⁰⁴ Viie kümnesendisest tempelmaksust on vabad üksnes arvete ära kirjad ⁶⁰⁵ arakirjad vastavõtjale ja ustariantes säilitatavate dokumentide arakirjad ⁶⁰⁶ arakirjad.

Lisad tulevad tempelmargistada ka siis, kui nad juba on tempelmargistatud mõnel muul alusel või mõne muu tariifinumbri järgi. Tempelmaksuvabad on üksnes ära kirjad, mis on määratud vastasvõistja jaoks, ja kvititungid ning teatised riigi- ja maavalitsusmaksude tasumise kohta. ⁶⁰⁷

Erivolitustelt, s.o. volitusest üksiku asja ajamiseks kohtus, tuleb tasuda 25 sendi määral, koguvolitustelt, s.o. kõigi asjade ajamiseks kohtus, aga ühe krooni määral. ⁶⁰⁷ Üldvolitusi (universaalvolitusi), milledele tempelmaks on 2 krooni, võidakse teatavasti anda üksnes käitiste tegelikele juhtidele.

602. Vrd. ib. - Contra ÜldkõT 1935, 9: "...eraisikute poolt tõestatud ära kirjade tempelmaksustamine [on] seaduse järgi õigustatud ainult sellel juhul, kui ära kirjad on tehtud tariifi II osas loendatud tempelmaksustamisele kuuluvatest varanduslikkudest aktidest või dokumentidest, kuna ära kirjad kõigist muudest paberitest kuuluvad tempelmaksustamisele ainult siis, kui nad välja antakse või tõestatakse ametiasutiste või ametnikkude poolt" (Valge, 1935, lk. 108). - Vt. ka ⁶⁰⁸ nota 603, ja TõS tariif 12 (RT 1935, 43, 433, V).

603. Vrd. sent.cit., ib.: "Peale Tempelmaksu seaduses ja tariifis ettenähtud erandite kuuluvad ära kirjad tempelmaksustamisele 50 sendiga igalt poognalt kolmel juhul: 1) kui ära kirjad tariifi II osas loendatud varanduslikest aktidest ja dokumentidest tõestatakse ja välja antakse ükskõik kelle poolt (Tariif

5

Väljavõte

Tartu Ülikooli Valitsuse koosoleku protokollist

„13.“ aug. 1937. a. Ülikooli majanduslike küsimuste asjus.

Päevakorra punkt Nr.11.	O t s u s
Riigikontrolli revisjoniaktis 18.V - 15.VI37a. ülestõstetud küsimus ülikooli teenistuses seisvate isikute laste õppemaksust vabastamise asjus.	Määrata komisjoni (koosseisus: üliõpilaste prorektor, õigusteaduskonna dekaan, prof.T.Kliimann, juriskonsult ja paluda juure prof. emer. Koppel; kokukutsujaks prof. Kliimann) riigikontrolli revisjoniaktis ülestõstetud küsimuse selgitamiseks.

Härra prof. T. Kliimann'ile.

Eelseisev väljavõte Ülikooli Valitsuse otsusest saadetakse Teile teadmiseks ja täitmiseks.

Tartus, „16.“ augustil 1937. №

2273

Rektori eest:

Majandusdirektor;
~~Majanduseosak. juhataja~~

Majand.os. sekretär:

[Handwritten signatures: P. M. P. and A. S. S. S.]

Arvestady sed,

6

ESMARP 684 K12

6

PROTOKOLL

Ülikooli Valitsuse poolt 26. novembril 1937 moodustatud komisjoni istun-
gi kohta.

Komisjon, Rektor prof. J. Köppu juhatusel ja liikmete Dekaan prof.
N. Maimi ja prof. A.-T. Kliimanni koos olles, arutanud Ülikoolide seaduse
rakendamise seotud küsimusi, otsustas seletada järgmist:

1. Seda silmas pidades, et Ülikoolide seadus jõustub alles 1. jaa-
nuaril 1938, pole praegu mingit juriidilist alust tema rakendamisele asu-
miseks ja selleks ettevalmistuste tegemiseks enne eelmainitud tähtaega.

2. Ülikooli ^{Nõukogu ja Teaduskonnakogu} praeguste organite poolt tuleb Ülikoolide seaduse ra-
kendamisele asuda kohe pärast tema jõustumist ja teostada sellekohased
ettevalmistused kahe nädala jooksul, arvates jõustumise päevast. Selles aja-
vahemikus peavad kõigepealt ümber moodustuma teaduskondade kogud ja pärast
seda ka Ülikooli Nõukogu.

Seks otstarbeks kutsub riigi-keskhalduse poolt määratud Dekaan
Teaduskonnakogu kokku, esiteks, selleks, et anda määrus määraliste abiõppe-
jõudude, ^{õpetajate} ülemääraliste õppejõudude ja dotsentide esindaja valimiseks. Antud
valimismääruse alusel Dekaan korraldab vastavad valimised. On see tehtud,
kutsub Dekaan Teaduskonnakogu ^{koostöös} veelkordselt kokku oma sekretäri valimiseks
ja kahe esindaja saatmiseks Ülikooli Nõukogusse.

Rööbiti sellega astub riigi-keskhalduse poolt määratud Rektori
kutsel kokku Ülikooli Nõukogu selleks, et ^{kehtima oleva seaduse alusel} anda määrus määraliste abiõppe-
jõudude, dotsentide, assistentide, õppeülesannetetäitjate ja nooremate abi-
õppejõudude esindajate valimiseks. Antud määruse alusel korraldab valimised
Rektor, ^{kehtima oleva seaduse alusel} teaduskonnakogu ega vastavad dekaanid.

3. Et eeltähendatud ajavahemikus kutsutakse korraks kokku ka prae-
gused teaduskonnakogud ja Ülikooli Nõukogu kehtivas Ülikooliseaduses mää-
ratud koosseisudes, siis peavad need organid selle eest hoolitsema, et voli-
tuste lõppemisel või muil põhjusil välja langevad liikmed saaksid asenda-
tud uutega samas seaduses ette nähtud korras. Seniste Teaduskonna sekretä-
ride ametivolitus kestab ümbervalimise ajani jaanuaris, mispärast ei ole
vajadust ega faktilist eeldust nende suhtes praegukehtiva seaduse nõuete
täitmiseks.

4. Kantseleilikud ettevalmistused üleminekuks uue seaduse alusele
tehakse määratud dekaanide ja Rektori korraldusel, alates 1. jaanuarist 1938

Tartus, detsembril 1937.

A.-T. Kliimann,

7

Ülikooli Nõukogu koosolekul 24 mail 1938 a. õppejõudude
töökoormuse juriidilise külje selgitamiseks moodustatud
komisjoni protokoll.

Komisjon, koosseisus prof. prof. N.Maim, A.T.Kliimann ja
H.Kadari, käsitles ülikooli õppejõudude töökoormuse fikseeri-
mist vastavate seaduste alusel leidis,

et töökoormuse määramisel tuleb esiteks võtta aluseks vasta-
vad normid Ülikoolide seadusest ja Ülikooli õppejõudude ja eri-
palgaliste teenijate tasu seadusest,

et vastavaid seadusnorme tuleb teiseks konkretiseerida selle-
kohase, teaduskondade õppetegevust sättiva määruse abil, mis
kinnitatakse Ülikooli Nõukogu poolt,

et mainitud määruses kui abstraktses üldaktis tuleb kolman-
daks lahendada ainult kõigile õppejõududele ühised üldküsimused,
teiste sõnadega, vastavas määruses ei või korraldada üksikasju
üksikute õppejõudude õppetegevusega seoses,

et neljandaks üksikasjade korraldamine, lähtudes eelmainitud
seadusest ja õppetegevust korraldavast määrusest, kuulub Ülikoo-
lide seaduse järgi üksnes teaduskondade pädevusse, kes neis asjus
on täiesti autonoomsed ega vaja seepärast sellekohaseid asju
lahendavate aktide kinnimast Ülikooli Nõukogu poolt. Autonoom-
seis asjus tehtud aktid teaduskonnakogud lähetavad Ülikooli
Valitsusele, kes neid kontrollib vaid seadustele ja määrustele
vastavuse mõttes.